

Да посрещнем нашите съседи с “Добре дошли в област Враца”

Сгушен в полите на Стара планина, центърът на областта – Враца, смайва всички свои посетители с чудните си природни дадености, традиции и богато културно-историческо наследство.

В различни исторически епохи Враца се развива като значимо обществено, пазарно и културно средище. Следите от човешка дейност по тези места датират още от новокаменната ера. Първите обитатели – тракийското племе трибали, развили висока материална култура, останки от която се намират и днес на територията на региона. Уникалните находки, открити при археологически разкопки на „Могиланската могила“ във Враца, в Букьовци и в Рогозен носят богата информация за процъфтяваща древна цивилизация. Те са едни от най-значимите в национален мащаб открития с огромна научна стойност за историята на траките.

По времето на Римската империя поради важното географско и стратегическо положение на земите около Искърския пролом е издигната непристъпна крепост, контролираща най-късия път от Дунава към юг и запад и към богатите рудни находища високо във Врачанската планина. Върху руините на крепостта славяните съградили селище, което нарекли „Вратица“. Смята се че името идва от символичния за града проход „Вратцата“, представляващ две успоредни, високи вертикални скали и наподобяващи врата. Именно оттам идва и името на града – Враца.

През Възраждането тук си дават среща много светли личности, оставили трайни следи в политиката, дипломатията, национално-освободителното движение, в културата и просветата. Във Враца живее един от първите възрожденски дейци – Софроний Врачански. Будител и духовник, Софроний Врачански поставя началото на съвременната българска литература. Той популяризира своето дело в Румъния, където е приет като виден представител на българската общност. Прочутият му препис на История славянобългарска, написана от Паисий Хилендарски през 1762, се съхранява в Библиотеката на Румънската академия на науките.

Град Враца се свързва с името на един от най-великите национални герои в освободителното движение през 19 век, гениален поет и възрожденец – Христо Ботев, който намира гибелта си във Врачанския балкан. В памет на неговия подвиг на централния площад се издига 12-метров паметник, превърнал се в един от най-значимите символи на града.

Наследил богатствата на древни култури и цивилизации, днес град Враца следва девиза си: „Град като Балкана, древен и млад“. Градът е с модерна визия и с поглед, отворен към ценностите на съвременна Европа. Гражданите на Враца са готови да приемат предизвикателствата на съвременния глобализиран свят, да общуват и работят със своите румънски съседи.

Да се представим на нашите съседи

Територията на област Враца обхваща част от Дунавската равнина и части на Стара планина. Днес тя се пресича от два трансевропейски транспортни коридора – № 7 и № 4. Големи пристанища на река Дунав са Оряхово, с действащ ферибот Оряхово – Бекет и Козлодуй. Според данни от проведеното през 2011 г. преброяване областта е населявана от 186 848 души. 61 392 са жителите на град Враца. Населението има сравнително еднороден етнически състав – 92% са се самоопределили като представители на българската етническа група. Преобладаващото вероизповедание е източно-православно християнство.

Релефът на региона е разнообразен – обширни равнини и низини, благоприятстващи интензивното развитие на земеделието, хълмисти и нископланински ридове, където се отглеждат лозя и овошки. Прекрасните букови гори и пасища се използват за развитие на дърводобив и за животновъдство. Като богат карстов район с множество форми – валози, пещери и високи планински стени от Алпийски тип, регионът е подходящ за алпинизъм и е любимо място на катерачи. Провеждат се много национални и международни състезания по скално катерене, в които се включват привърженици на екстремни спортове от цяла Европа. Организиран се и спускания с парашути, делта и парапланеризъм от хижа „Околчица“.

Богатото културно-историческо наследство, традициите и обичаите на врачани привличат туристи от страната и чужбина. Организиран се множество фестивали, които запознават гостите на града и областта с духа и традициите на Враца: „Национален фестивал на малките театрални форми“, „Международен младежки музикален форум“, „Международен фолклорен фестивал – Врачанска пролет“, „Пролетен фолклорен празник“, обичаят „Калуша“ в с. Хърлец и много други.

Най-популярни са ежегодните „Ботеви дни“ от 25 май до 2 юни, съпроводени с богата културна програма: конкурси, изложби и концерти. Всяка година в този период се организира поход по стъпките на Ботев и неговата чета, който продължава 7 дни и участниците извървяват 120 км от брега на Козлодуй до връх „Околчица“ във Врачанския балкан. Така се поддържа вечно жив споменът за подвига на Христо Ботев. През 1876 г. великият поет-революционер събира чета измежду българските емигранти в Румъния, за да се включи в започналото въстание срещу османската власт. Той повежда четниците към румънските пристанища Зимнич, Турну Мъгуреле, Корабия, Бекет и Гюргево. Бунтовниците се качват на австрийския кораб „Радецьки“, с който прекосяват Дунава и слизат на българския бряг до Козлодуй. Влизат в тежки сражения с османската потеря. Връх „Околчица“ във Врачанския балкан се превръща в тяхната голгота. По време на Ботевите дни се чества и денят на гр. Враца. На 1 юни на централния площад пред паметника на поета-революционер се провежда заря под патронажа на президента на Република България.

Да покажем на съседите наши любими места

Враца се намира в територията на Природен парк „Врачански Балкан“. Приютен в подножието на Стара планина, прорязан от кротко виещата се през него река Лева, градът е вдъхновение за капризното око на художника, предизвикателство за фантазията на архитекта. Тук планината започва от централния площад до внушителния паметник на Христо Ботев. С това уникално сливане на града с природата се славят многобройните любими места на местните хора.

В центъра на града е разположен най-големият исторически музей в Северозападна България. Освен Рогозенското съкровище в него се съхранява и съкровището на Могиланската могила, плочката с най-старата писменост в света, най-стариат скелет, открит в Европа и други находки от световното културно-историческо наследство. Само на няколко десетки метра се намират двете средновековни кули – „Кулата на Мешчиите“ и „Куртпашовата кула“ и Етнографско-възрожденският комплекс „Свети Софроний Врачански“. Той се състои от три различни къщи, строени преди около два века и възрожденското училище „Възнесение“. От площад „Христо Ботев“ гостите на града се качват по стъпала, които ги водят към Хижата и паметника „Вестителят на свободата“, откъдето се открива великолепна панорамна гледка към целия град.

Само на четвърт час от центъра на града се стига до природния феномен и символ на Враца – Проходът „Вратцата“, който е рай за алпинистите и любителите на природата. На 16 км на запад се намира една от най-красивите пещери – „Леденика“. Тази изключителна природна забележителност е туристически обект с международно значение. Състои се от три зали – Преддверие, Малка зала и Концертна зала. По стените им се образува скреж, а водните капки от тавана замръзват и създават феерична ледена украса, дала името на пещерата. Концертната зала е бисерът на пещерата – поражява с огромните си размери, пищна пещерна украса и уникална акустика. Именно в нея са изнесени първите концерти под земята у нас.

От околностите на града започва маршрутът на Врачанската екопътека, който отвежда природолюбителите до подножието на водопада Боров камък. Всеки посетител на област Враца посещава уникалната природна забележителност „Божия мост“. Скалният феномен се намира в Чиренско-Лиляшкия карстов район, на 15 км от гр. Враца. Дължината му е 120 м, а височината му близо 20 м и има формата на арка, под която блестят три езерца, отразяващи тънките лъчи, прокраднали се из тесните процепи на скалите.

Да представим на съседите наши водещи организации

Във Враца са развити много отрасли на промишлеността: текстилна, шивашка, хранително-вкусова, за строителни материали, мебелна, лека, машиностроителна, металолеене и металообработка и др.

На територията на града има най-различни по мащаб търговски обекти и големи търговски центрове, хипермаркети и шоуруми. Свой филиали в града имат: Кауфланд, Билла, Технополис, Техномаркет, Зора, Т-Маркет, Лидл, Пени Маркет, Мебели Арон и ДМ, „Суми“ е най-големият търговски център в града.

Атомната електроцентрала „Козлодуй“ е първата атомна централа в България и в Югоизточна Европа. Тя е водещата стопанска организация в област Враца. „АЕЦ Козлодуй“ е единствената атомна централа в България и е най-големият производител на електрическа енергия в страната, като обезпечават повече от една трета от националното годишно електропроизводство. Атомната централа има най-голям дял в националното електропроизводство.

Швейцарската компания „Холсим“ стъпва за първи път на българския пазар с приватизацията на циментовия завод „Белоизворски цимент“ край с. Бели извор, Врачанско. Компанията е част от световния лидер в производството на цимент, инертни материали и бетон. Циментовия завод в с. Бели извор е част от „Холсим България“ АД, със сертификати за качество по българските и европейски стандарти.

„Месер Химко Газ“ е водещ доставчик на технически газове и оборудване в световен мащаб. Дейността е ориентирана към създаване на уникални технологични решения, разработени според изискванията и потребностите на всеки отделен клиент.

Външните и местни инвеститори могат да разчитат на институциите в града, функциониращи в услуга на бизнеса: Търговско-промишлена палата, Евро инфо-център, Индустриална стопанска камара и др. На територията на област Враца се намира подземно газохранилище. Общината е важен зърнодобивен център. Северно от Враца са очертава екологично чиста зона, която е предпоставка за производство на качествени хранителни продукти. Фирмите с общинско участие служат в интерес на гражданите – „Тролейбусен транспорт“, „Общински пазари и тържища“, „БКС“, „Обредни дейности“.

Във Врачанска област съществуват предпоставки за регионално развитие. Тук живеят достатъчен брой подготвени специалисти с висше и средно образование. Мрежата на централното топлофициране е добре развита, а далекосъобщенията са в добро състояние. Общината реализира проект за обновяване на водоснабдителната мрежа – „Воден цикъл“. Област Враца е с ясно определени амбиции за по-нататъшното си развитие в новите условия на Европейския съюз, като следва цели за търсене и привличане на инвестиции и разкриване на нови работни места.

Да кажем на съседите защо Мито Орозов означава много за нас

Мито Орозов е роден през 1859 г. във Враца. Той е самоук индустриалец, производител на известните врачански кабриолети и файтони, общественик, читалищен деец и символ на предприемчивия дух на врачани.

Роден в занаятчийско семейство, Мито Орозов започва като чирак в железарската работилница на майстор Ангел Йоцов. За пред хората там се правят кюмбета и кюнци, а в задната стаичка се сглобява оръжие. По-късно добилият самочувствие младеж изработва първите врачански сувенири – табакери и бастуни, за да стигне до прочутите в цяла България, пък и в Европа, брички, файтони, кабриолети. Човек с остър ум, с гранитна воля, неспокоен дух и златни ръце, грижовен стопанин – така го знаят неговите потомци и съграждани. Самоук, с вроден талант и голяма майсторска дарба, той съумява с трионче и ножче да направи и най-сложния детайл. 1883 е неговата звездна година. Сбъдва се голямата му мечта да открие собствена коларница, наречена по-късно фабрика. Привлича майстори, дърводелец и бояджия чужденци, на които плаща пет пъти повече от средната заплата заради професионализма им. Сам разработва и внедрява десетина нови модела возила, наричани врачански. Поръчките се изработват по каталог.

Той пръв написва правилник за работа на своите ученици по коларство и железарство.

Когато врачанинът Мито Орозов се завръща със златен медал от Лондон, където смайва чужденците със своите кабриолети и файтони, това не учудва никого. Той вече е участвал в Първото българско изложение в Пловдив. Неговите возила са сред най-представителните и за тях получава награда и на следващите изложения в Пловдив и Русе.

Прозорлив и честен, лишен от суетност, благороден, Мито Орозов допринася за модернизацията на България. Той е сред първенците на Враца, един от основателите на читалище „Развитие“, председател на Популярната банка в града. За времето си е безспорен авторитет – член на Софийската търговско-индустриална камара, председател на Врачанския съюз на индустриалците.

Допир с врачанския майстор търсят и пратеници на големия Хенри Форд с идеята заедно да правят коли.

Днес колекция от неговите елегантни кабриолети и файтони е събрана в специална експозиция в Етнографския музей – така наречения „Музей на файтона“. Делото на живота си Мито Орозов оставя в наследство като знак за талант и предприемчивост.

Да разкажем на съседите една наша история

В северната част на землището до с. Хърлец по посока на река Дунав се намират останките на късноантичната и ранновизантийска крепост „Августа“. Тя е разположена на един километър от селото върху местността Калето.

Легендата разказва за овчар, който пасял стадото си в близост до крепостта. Овчарите тръгват да се прибират, а с тях и дядо Петко позабързва крачка. Както си върви и изкусно върти овчарската гега, изведнъж спира, сепнат от страшен трясък – сякаш гръм разцепва земята. Що да види старецът: през реката от земята, та чак до небето бяло зарево обгражда старата крепост „Августа“. Вижда дядо Петко отдалече как изведнъж тежката желязна врата, заключена от незапомнени времена с голям катинар, се отваря и ярка, ослепителна светлина блесва като мълния. Нагазва във водата, прекосява реката и влиза през желязната врата в „Августа“.

Каква гледка само се разкрива пред очите му: като слънце свети безмерно съкровище. Големи и малки делви, препълнени все с бели сребърни парици, медни, златни и сребърни съдове, прекрасни накити блестят с неземна хубост. На златно столче седи хубавица златокоса и златно платно тъче. Приближил се овчарят до нея и тъкмо да я заговори, из цялата крепост проехтял страшен глас: „Ти, човече, не насилвай късмета си! Вземи от всичко колкото можеш да носиш и си върви! Затворят ли се вратите, чак след още хиляда години ще се отворят отново!“

Хукнал презглава дядо Петко и още щом прекрачил прага, вратата с трясък се затворила. Сън ли беше това, що ли?! Разтворил стиснатата си шепа и оттам се търкулнали няколко лъскави парици. С разтуптяно сърце хукнал старецът да разправя на другите овчари за чудото и за късмета си да влезе и види несметни богатства през врата, която се отваря веднъж на хиляда години.

Ранновизантийският град носи легендата за мистериозната крепост и богатствата на късноантичната култура. „Августа“ е обявен за археологически паметник на културата. Съществува поверие, че всеки, посетил крепостта, ще се радва на благоденствие и късмет.

